

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

кандидата наук з державного управління Перестюк Інги Миколаївни на дисертаційну роботу Слободяна Олександра Станіславовича на тему: «Механізми формування та реалізації державної промислової політики України», подану до захисту на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.707.03 у Національному університеті цивільного захисту України на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління

Актуальність теми дисертаційної роботи.

В сучасних умовах існуючих глобальних викликів перед державою з метою створення необхідних умов для ефективного функціонування промисловості, забезпечення високого рівня конкурентоспроможності промислової продукції, підвищення життєвого рівня населення, досягнення необхідного рівня національної безпеки, забезпечення сталого розвитку регіонів та територіальних громад необхідно здійснити цілу низку тактичних і довгострокових стратегічних реформаторських заходів, що вимагає відповідного теоретико-методичного обґрунтування особливостей формування та реалізації державної промислової політики.

Отже, обрана тема дисертаційної роботи є надзвичайно актуальною в сучасних умовах існуючих глобальних викликів та ризиків і заслуговує на увагу практиків-управлінців, оскільки спрямована на вирішення питань підвищення дієвості та результативності механізмів формування та реалізації державної промислової політики України. Це й обумовлює актуальність наукового дослідження Слободяна О.С., постановку мети наукової роботи та завдань для її досягнення.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана в навчально-науково-виробничому центрі Національного університету цивільного захисту України в межах науково-дослідної роботи на тему: «Розробка механізмів державного управління соціально-економічною сферою та її галузями в контексті забезпечення безпеки українського суспільства» (ДР № 0118U001007). Роль здобувача полягає в обґрунтуванні концептуальних підходів та напрямів удосконалення механізмів формування та реалізації державної промислової політики України.

Ступінь обґрунтованості й достовірність основних наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Винесені на захист наукові положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи є цілком обґрунтованими. Вони ґрунтуються на систематизації та опрацюванні значної кількості наукових джерел з теорії публічного управління та адміністрування, зокрема, з проблем формування та реалізації державної політики розвитку промисловості. Здобувачем чітко сформульовано мету і завдання, об'єкт і предмет дослідження.

Проведений аналіз дисертаційної роботи та автореферату, а також опублікованих наукових праць дозволяє підтвердити обґрунтованість науково-теоретичних положень, висновків і практичних рекомендацій, що виносяться на захист.

Дисертаційне дослідження ґрунтується на використанні системного підходу, який полягає в комплексному дослідженні механізмів формування та реалізації державної промислової політики. Крім того, у роботі застосовувались методи, які використовуються як на емпіричному, так і теоретичному рівнях, а саме: логіко-семантичний – для поглиблення понятійного апарату та визначення сутності та змісту механізмів формування та реалізації державної промислової політики; порівняльного аналізу – для дослідження методичних підходів, концепцій, розробок і пропозицій

провідних українських та зарубіжних вчених та виявлення закономірностей, відмінностей, особливостей, спільних характеристик механізмів формування та реалізації державної промислової політики в різних країнах; системно-аналітичний – для аналізу законодавчих актів та інших нормативних документів щодо особливостей функціонування механізмів формування та реалізації державної промислової політики України; логічного моделювання та конструювання – для класифікації чинників зовнішнього і внутрішнього середовища, що впливають на функціонування механізмів формування та реалізації державної промислової політики України; аналізу та синтезу – для оцінки динаміки та результативності механізмів формування та реалізації державної промислової політики України; спостереження та теоретичного узагальнення – для розкриття причин, які дестабілізують розвиток промисловості в Україні в сучасних умовах; абстрактно-логічний – для узагальнення теоретичних положень, встановлення причинно-наслідкових зв'язків і формування висновків та пропозицій.

На користь достатньо високої оцінки достовірності та обґрунтованості положень сформульованих здобувачем свідчить й значна інформаційна база дисертаційного дослідження. До неї відносяться як законодавчі, нормативно-правові акти, так і офіційні статистичні й аналітичні дані. Опрацьована значна кількість наукових публікацій з викладенням результатів теоретичних і методичних розробок із проблематики, пов'язаної з формуванням та реалізацією державної промислової політики України.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження.

Головні положення наукової новизни тісно пов'язані з результатами вирішення здобувачем основних завдань дисертаційного дослідження.

Особливо слід відзначити положення наукової новизни за яким обґрунтовано концептуальні засади стратегії реалізації державної промислової політики, в якій виокремлено функціонування політико-інтеграційного, адміністративно-правового, фінансово-економічного,

інформаційно-моніторингового механізмів, визначено стратегічну мету, цілі, принципи, умови, етапи та рівні реалізації стратегії, спрямованої на зміну парадигми розвитку національної промисловості в контексті необхідності прискорення технологічних змін в межах глобального тренду Industry 4.0, охорони довкілля, боротьби з глобальними змінами клімату, а також забезпечення промислового зростання в умовах глобальної пандемії.

Одними з найбільш вагомих, з огляду на зміст завдань дисертаційного дослідження є удосконалені дисертантом: теоретико-методичні підходи щодо визначення напрямів удосконалення механізмів формування та реалізації державної промислової політики України через: модернізацію, демонополізацію, декарбонізацію, децентралізацію, діджиталізацію промисловості, які спрямовані на досягнення конкурентності, екологічності, кліматичної нейтральності та перехід на інтернет-комунікації, як концептуальної парадигми подальшого розвитку промисловості.

Становлять значний інтерес також такі положення наукової новизни, що пов'язуються з подальшим розвитком: категоріально-понятійного апарату державно-управлінської науки шляхом уточнення змісту понять «державна промислова політика», «механізми формування та реалізації державної промислової політики», що пов'язано з необхідністю адаптації їх змісту до існуючих викликів сучасного розвитку глобальної економіки, що, на відміну від існуючих визначень передбачає тлумачення поняття «механізм формування та реалізації державної промислової політики», як сукупності принципів, форм, методів, інструментів, засобів, важелів, стимулів та способів (правила) їх застосування суб'єктом по відношенню до об'єкта державної промислової політики шляхом створення належних умов для інвестиційно-інноваційного розвитку галузей промисловості, а саме: видобутку сировини, виробництва напівфабрикатів, виробництва кінцевої продукції, збуту промислової продукції з метою забезпечення національної безпеки країни та її стійкого соціально-економічного розвитку, захисту довкілля, досягнення кліматичної нейтральності, підвищення добробуту населення.

Повнота висвітлення результатів дослідження в опублікованих працях та авторефераті.

Основні положення і результати дослідження висвітлено в 10 публікаціях, із них: 5 – статті у наукових фахових виданнях з державного управління, 1 – стаття в іноземному виданні, 4 – тези конференцій. Загальний обсяг публікацій, що належать особисто здобувачу, становить 3,1 др. арк.

Загальний обсяг та зміст опублікованих робіт відповідають вимогам МОН України до публікації ключових положень, висновків та рекомендацій дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

Порівняння тексту автореферату з текстом дисертації дозволяє дійти висновку про ідентичність основних положень дисертаційного дослідження та матеріалу, викладеного в авторефераті. Він не містить інформації, яка відсутня в дисертації. У її змісті реалізовані завдання дослідження, а їх вирішення складає наукову новизну отриманих результатів дослідження.

Відповідність дисертації паспорту спеціальності.

Дисертаційне дослідження відповідає наступним пунктам паспорту спеціальності 25.00.02 – механізми державного управління:

- теоретико-методологічні засади розроблення та функціонування механізмів державного управління: категорії, закономірності, принципи, методи, концепції, моделі, системи, класифікація;
- цілі, завдання, функції держави, стратегії її розвитку як чинники формування та функціонування механізмів державного управління;
- результативність і ефективність функціонування суб'єктів і механізмів державного управління;
- організаційний, правовий, ресурсний і інші види механізмів державного управління;
- цільові, функціональні, організаційні й інші складові механізмів державного управління на центральному, регіональному, галузевому рівнях, у різних сферах суспільного життя.

Оцінка оформлення та змісту дисертаційної роботи.

Дисертацію оформлено згідно встановлених вимог МОН України. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Повний обсяг дисертації становить 215 сторінок, із них 187 сторінок основного тексту. Робота містить 31 рисунок, 6 таблиць. Список використаних джерел налічує 232 найменування.

Практичне значення дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота Слободяна О.С. на тему: «Механізми формування та реалізації державної промислової політики України» є завершеним науковим дослідженням, якому притаманна суттєва науково-практична цінність в контексті вирішення наукового завдання, орієнтованого на обґрунтування теоретичних засад та розробку практичних рекомендацій щодо удосконалення процесів розробки та впровадження державної промислової політики України. Практична значущість результатів дисертаційного дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні та розробці пропозицій, орієнтованих на удосконалення механізмів формування та реалізації державної промислової політики України.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

Незважаючи на те, що дисертаційне дослідження виконано на достатньо високому науково-теоретичному рівні, мають місце окремі зауваження та дискусійні положення, а саме:

1. Дисертант слушно виокремлює у дисертаційній роботі інформаційно-моніторинговий механізм формування та реалізації державної промислової політики, однак не достатньо повно надає змістовну його характеристику та особливості застосування зазначеного механізму в Україні в умовах існуючих викликів та загроз сьогодення (стор. 51-53).

2. У дисертаційній роботі автор слушно розглядає існуючий зарубіжний досвід формування та реалізації державної промислової політики,

однак не конкретизує, що саме з цього досвіду відносно напрямів вдосконалення системи державної підтримки галузей промисловості доцільно запровадити в українську державно-управлінську практику (стор. 53-73).

3. В підрозділі 2.2 дисертаційної роботи «Результативність державної промислової політики України» (стор. 92-111) здобувач слушно розглядає результативність державної промислової політики в Україні та її вплив на рівень розвитку промисловості, однак чітко не зазначає, за допомогою яких саме показників чи комплексу показників зазначена оцінка результативності державної політики буде найбільш точною та адекватною, тобто відповідати реальному стану справ.

4. На рисунку 1 автореферату (стор. 8) та рисунку 1.3 дисертації (стор. 49) «Система формування та реалізації державної промислової політики» здобувач слушно відображає вплив на суб'єкти державної промислової політики глобальних та національних загроз та викликів. Логічно було б зобразити і зворотній процес: як суб'єкти державної промислової політики через визначені механізми та інструменти впливу мінімізують зазначені небезпеки у питаннях забезпечення сталого розвитку промисловості в сучасних умовах.

5. У дисертаційній роботі здобувач розглядає прогалини у нормативно-правовому забезпеченні державної промислової політики та слушно зазначає, що прогрес європейської інтеграції України стримує повільна динаміка законодавчих змін в країні та необхідність адаптації національного законодавства до стандартів ЄС (стор. 154-155). Проте, не зазначається які саме зміни, до яких конкретно нормативно-правових актів їх доцільно внести і як це сприятиме сталому розвитку промисловості України.

Разом з тим, зазначені зауваження та висловлені побажання мають дискусійний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку виконаного дисертаційного дослідження, а скоріше визначають перспективи та конкретизують напрями подальшої наукової роботи дисертанта.

Загальний висновок.

Дисертаційна робота Слободяна О.С. є закінченою, самостійною науковою дослідницькою роботою, що виконана на достатньо високому теоретичному рівні, розв'язує конкретне науково-прикладне завдання, містить науково-практичні рекомендації щодо напрямів удосконалення механізмів формування та реалізації державної промислової політики України, відрізняється обґрунтованістю, як у постановці завдань дослідження, так і в інтерпретації отриманих результатів. Теоретичні висновки та практичні рекомендації, викладені в дисертації, носять достовірний та аргументований характер, мають єдину логіку викладення та змістовно становлять єдине ціле. Тему дисертації розкрито, а основну мету дослідження досягнуто завдяки вирішенню відповідних завдань.

На підставі зазначеного, вважаю, що дисертаційна робота на тему: «Механізми формування та реалізації державної промислової політики України» відповідає вимогам МОН України, які висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління, та відповідає пунктам 11, 12, 13 та 14 «Порядку присудження наукових ступенів» МОН України», а її автор Слободян Олександр Станіславович заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління.

Офіційний опонент

Доцент кафедри публічного адміністрування

ПрАТ ВНЗ «Міжрегіональна академія управління персоналом»,

кандидат наук з державного управління

І. М. Перестюк

